

การปรับปรุงพันธุ์ถั่วเหลืองเพื่อผลผลิตสูง (ชุดปี 54) การเปรียบเทียบในไร่เกษตรกร

หัวหน้าการทดลอง รัชณี โสภา ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่

บทคัดย่อ

ทำการทดลองในฤดูแล้งปี 2562 และ 2563 ปีละ 7 แปลงทดลอง ได้แก่ ไร่เกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน สุโขทัย ขอนแก่น และเลย ในฤดูฝนปี 2562 จำนวน 3 แปลงทดลอง ได้แก่ ไร่เกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ 2 แปลง และแม่ฮ่องสอน รวมทั้งหมด 17 แปลงทดลอง ปลูกถั่วเหลืองสายพันธุ์ก้าวหน้าจำนวน 4 สายพันธุ์ ได้แก่ CM0801-22 CM0809-3 CM0908-1 และ CM1222-14-1 และพันธุ์เปรียบเทียบเชียงใหม่ 60 และ เชียงใหม่ 6 รวม 6 สายพันธุ์/พันธุ์ วางแผนการทดลองแบบ RCB จำนวน 4 ซ้ำ จากผลการทดลองในทั้งสองปี พบว่า ในฤดูแล้งปี 2562-2563 จำนวน 12 แปลง (ตัดแปลงทดลองที่สุโขทัยในปี 2562 และแปลงที่เชียงรายในปี 2563 ออก) พบว่า สายพันธุ์ CM0809-3 ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดที่ 276 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่พันธุ์เปรียบเทียบเชียงใหม่ 60 และ เชียงใหม่ 6 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 230 และ 231 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ และสายพันธุ์ CM0908-1 และ CM1222-14-1 มีน้ำหนัก 100 เมล็ดสูงสุดไม่แตกต่างกัน (17.1 และ 17.0 กรัม ตามลำดับ) สำหรับผลการทดลองในฤดูฝนจำนวน 2 แปลง (ตัดแปลงทดลองที่เชียงใหม่แห่งที่ 2 ออก) พบเช่นเดียวกันกับในฤดูแล้ง โดยสายพันธุ์ CM0809-3 ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงสุด 331 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่พันธุ์เปรียบเทียบเชียงใหม่ 60 และ เชียงใหม่ 6 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 244 และ 231 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ และสายพันธุ์ CM0908-1 มีน้ำหนัก 100 เมล็ดสูงสุด (18.1 กรัม) เมื่อนำทั้ง 14 แปลงมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวม ก็พบเช่นเดียวกันว่า สายพันธุ์ CM0809-3 ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงสุด 284 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่พันธุ์เปรียบเทียบเชียงใหม่ 60 และ เชียงใหม่ 6 ให้ผลผลิตเฉลี่ย 232 และ 231 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ โดยให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงกว่าพันธุ์เปรียบเทียบทั้งสอง คิดเป็นร้อยละ 22 สำหรับน้ำหนัก 100 เมล็ดเฉลี่ย พบเช่นเดียวกันว่า สายพันธุ์ CM0908-1 มีน้ำหนัก 100 เมล็ดเฉลี่ยสูงสุด (17.2 กรัม) จึงได้คัดเลือกสายพันธุ์ CM0809-3 ที่ให้ผลผลิตสูง และปรับตัวได้กว้าง เพื่อเสนอขอรับรองพันธุ์ต่อไป

คำสำคัญ: ถั่วเหลือง ผลผลิตสูง ไร่เกษตรกร